

Katedra psychologie FF UK v Praze

Posudek rigorózní práce Mgr. Lucie Žákové: „Rekognice ve vyšetřování trestné činnosti“

Autorka předkládá zajímavou práci zaměřenou na specifickou oblast forenzní praxe. Zaměřuje se na konkrétní podoby procesního úkonu rekognice, jeho limity a faktory ovlivňující výsledek rekognice. Práce je členěna tradičně na část teoretickou a empirickou.

V teoretické části práce autorka uvádí čtenáře do základní terminologie. První kapitola se zabývá pojmy trestní řízení, přípravné řízení a jednotlivými účastníky. Tato část je stručná a přehledná. Ve druhé kapitole je již více zmiňována psychologická stránka z hlediska interakce a komunikace ve vyšetřování. Autorka popisuje faktory na straně vyslýchaného i vyšetřovatele a nezapomíná zmínit např. první dojem, haló efekt, protipřenos či pygmalionský efekt. Druhá kapitola je opět přehledná, avšak možná až příliš stručná. Poněkud překvapivě zní názvy subkapitol – „vlivné faktory...“. Třetí kapitola již více provazuje pohled trestněprávní s pohledem psychologickým. Čtenáři je blíže vysvětlen koncept výslechu, prověrky výpovědi na místě a pak ještě velmi stručně koncept rekonstrukce a konfrontace. Zejména podkapitola věnující se výslechu obsahuje několik členění, které poněkud ztrácí přehlednost. Čtenář se musí opakovaně ujišťovat, že je stále ještě v dané podkapitole. Toto je ale spíše formální výtka. Zároveň se již v této kapitole objevuje větší množství překlepů či chybných automatických oprav (např.: gotika, str. 28).

Nejobsažnější a nejpodrobnější kapitolou teoretické části práce je čtvrtá kapitola zaměřená na rekognici. Kromě popisu, druhu a průběhu rekognice se autorka detailně věnuje vlastní realizaci. Velmi zajímavými jsou proměnné působící na způsob prezentace. Za všechny bych zmínil vliv verbálního zastínění či pravidlo ukončení.

Kapitoly v teoretické části na sebe logicky navazují a až na výjimky jsou přehledně členěny. Bohužel se zde ale objevuje velké množství překlepů či gramatických chyb (např. na str. 56 „Slepí“ sekvenční formát prezentace). Autorka adekvátně pracuje s citovanou literaturou a vytváří dobrý teoretický základ pro následující část práce.

Ačkoliv je teoretická část poměrně obsáhlá, těžiště rigorózní práce leží v části empirické. Autorka představuje cíle výzkumu (jedná se o dva výzkumné projekty na sebe navazující), definuje proměnné, výzkumné skupiny a hypotézy. I zde se ale objevují chyby či překlepy (např. skupina 3, kdy by pravděpodobně neměla být přítomna cílová osoba). Dále autorka popisuje předvýzkum, na jehož základě došlo k několika úpravám. Přehledně popisuje vlastní průběh výzkumu včetně videozáznamu. Následuje popis výzkumného vzorku a

prezentace výsledků. Obdobně je představen i druhý výzkum. Výsledky jsou prezentovány přehledně. Jako velmi zdařilou bych označil podkapitolu shrnutí výsledků obou výzkumů a zejména kapitolu diskuze. Autorka člení empirickou část srozumitelně, logicky a se získanými daty nakládá adekvátně danému typu výzkumu. Bohužel ale celkový dojem z empirické části opět snižuje jazyková stránka.

Rigorózní práci Mgr. Lucie Žákové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji i přes výše uvedené nedostatky jako splňující požadavky na daný typ práce kladené.

V Praze dne 30. října 2016

PhDr. David Čáp, Ph.D.